

Virksomhetsleder

Lars Einar Karlsen
ROS

TILSTANDSRAPPORT 2011; VERDAL PPT

Tidligere nasjonale standarder for PP-tjenesten tilsier ca.450 barn pr saksbehandler, noe som samsvarer godt med stillingshjempler i Verdal PPT som i de siste årene har vært 5 100 % stillinger. Inkludert i denne stillingsrammen er den kommunale logopeditjenesten, som før var 2 stillinger, og lederoppgavene til fagleder. Merkantil støtten er pr. d.d. tilsvarende 40 % fra samlet ressurscenter. Det understrekes at Verdal PPT er en kommunal tjeneste og ikke gjennomgående, og elever til videregående opplæring skifter PP-tjeneste i motsetning til andre kommunale tjenester som følger ungdommene til de er eldre. Verdal PPT får riktignok enkelte tilbake som voksen, men siste årene har det vært godt under 10 henvendelser pr.år. Voksen logopedi er siste året koordinert fra Sjefsgården, Levanger for begge kommunene.

Prognosen for barnetallet i Verdal sies å være i nedgang i årene fremover, likevel viser de siste års tall fra kontorets statistikk at antall henvisninger ligger i overkant av 500 saker i året. Ca. 300 saker er til enhver tid aktive ved kontoret. I 100 saker deltar PPT i samarbeid, men andre instanser leder oppfølgingen. Hvert skoleår mottar vi ca 150 nyhenvisninger, og ved hver skoleslutt avslutter vi omtrent like mange. Dette innebærer at 5 ansatte må forholde seg til 100 saker hver som er i overkant av hva man kan forvente i forhold til tidsfrist og kvalitet. En slik portefølje gir ikke den anledningen til å prioritere annet aktivitet/handling enn primæroppgavene 1. og 2. under, og ikke 3. som ønskelig.

PPT sine hovedoppgaver er som kjent tredelt;

- 1. Greie ut om barns lærevansker etter henvisning fra foresatte og barnehage/skole**
- 2. Sakkyndig vurdering for behov om spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning**
- 3. Og hjelpe skolene med kompetanseheving og utvikling av den ordinære opplæringen**

PP-tjenesten er for øvrig som dere sikkert kjenner til hjemlet i opplæringsloven kap 5

Verdal PPT er et svært vanlig og tradisjonelt kontor sammenlignet med andre i landet og deres oppgaver. Som dere vil se av tallene er hovedgruppene vi jobber med språk i førskolefeltet (120), lese- og skrive-vansker med hovedvekt i mellom trinnet (75) og atferdsvansker i mellomtrinnet/ ungdomstrinnet tilsvarende 100. Gutter er 2/3 del av henvisningene. I tillegg viser de to siste årenes registrering av ansvarsgrupper og IP (individuell plan) etablering i regi av KE (Koordinerende Enhet) at PP-tjenesten har flere familier de følger opp på denne måten enn andre i Ressurssenter Oppvekst.

Det har gjennom media kommet frem at enkelte PP-kontor i fylket har svært lang ventetid og bryter loven. I Verdal får i perioder opp til 20 familier beskjed om at de må vente tre (3) mnd før oppstart av samarbeid. I vårt årshjul har vi forsøkt å styre henvisninger til tidlig høst og sent vår for at det ikke skal sammenfalle med de mest utsatte periodene for arbeid med sakkyndig vurdering. Berørte parter får imidlertid tilbakemelding via vår nettside og i eget brev. Annen tidsfrist er at saksbehandlingen når den først har startet opp også er tre mnd. (3) *uten uforbeholden* opphold som det uttrykkes i forvaltningsloven. Saker kan dessverre vise seg å være mer omfattende og alvorlige enn først antatt så noen tar lenger tid enn er nødvendig. Verdal PPT har som målsetting at alle henvisninger skal få kartleggingsrapport etter 3 mnd. som et svar på henvisningen de sendt. Har man først ventet 3.mnd før oppstart og så mer enn 3.mnd. i samarbeid kan man forstå at foresatte og barnehage/skole blir utålmodige.

De siste års skolereformer skulle kanskje bety at behovet for bruken av PP-tjenesten ville snu, og at skolene i større grad klarte seg uten spesialundervisning. Verdal PPT opplever at reformene har skapt behov for mer kartlegging og tettere oppfølging av elever, og lærerne uttrykker behov for refleksjon omkring tilpasninger i deres opplæring for alle elever. PPT har ved flere anledninger sagt seg villig til å prioritere å delta i skolenes pedagogiske team for slik virksomhet, men foreløpig blir det for mye basert på enkeltsaker, noe som tallene viser ikke er nødvendig da de fleste pedagogiske utfordringen etter vår vurdering handler mye om det samme fra barnehage til barnehage, skole til skole og fra pedagog til pedagog.

Eks på tjenester som er gitt fra Verdal PPT mht såkalte systemsaker ref. i pkt 3,side 1

- **Logoped lett tilgjengelig etter 4 årskontroll og språk 4 ved helsestasjon**
- **Kurs i kartlegging av lese- og skrivevansker**
- **Språknettverk for barnehagene**
- **Iverksetting av språkgrupper i barnehagene**
- **Kompetanseheving ADHD alle trinn på Verdalsøra ungdomsskole**
- **Deltagelse i pedagogiske team på en skole som forsøk før etablering**
- **Gjennomføring av læringsmiljøatsningen i ungdomskoletrinnet**
- **Jevnlige tilstedeværelse på styrer og rektormøter mht tema spesialundervisning**
- **Og nå sist kurs for ansatte i Verdal kommune mht barn med autisme**

Forebyggingsplanene i kommunen har som overordnet målsettingen at tallet for bruk av spesialundervisning skal minske og dreies til tidligere bruk både ndg. alder og faresignal. Tallene for sakkyndig vurdering bekrefter at situasjonen i Verdal de siste årene er stabilt. *I alt siste året 150 sakkyndige vurderinger*, 10 stk i overgang til skole og 30 til 8. trinn. (Sakkyndige vurderinger til videregående har siste årene ligget på ca 30 elever) Samlet sett er tallen for 11/12 følgende; førskole 30, barnetrinn 80 og ungdomstrinn 40. PP-tjenesten sin oppgave er å tilrå opplæring som gir utbytte for eleven. Ingen skal ha fullt utbytte sier loven, men noen har for lite og skal ha spesialundervisning;

Verdal PPT skriver svært få sakkyndige vurderinger hvor vi ikke tilrår spesialundervisning. Det kan tolkes som at vi har en svært god dialog med barnehagen og skolen i vår prosess, eller det kan bety at vår faglige integritet er svekket? For noen år siden var kommunen gjennom et prosjekt i regi av utdanningsdirektøren som het "Vi var på plass med ett" som skulle kvalitets-sikre saksbehandlingen i kommunen. På bakgrunn av dette arbeidet velger vi å tro på det inntrykket vi har om at det er god dialog mellom partene i kommunens sakkyndige vurderinger. Barnehager og skoler skriver gode pedagogiske rapporter og de foretar kartlegginger som er nødvendige utover det vanlige for at vi skal kunne vurdere deres opplæringssituasjon.

Nordahl sin undersøkelse (spesialundervisning i grunnskolen rapp 2-08/09) av landets sakkyndige vurderinger finner at det er svært lite nasjonale standarder for arbeidet. Spesielt understreker han hvor ulike de sakkyndige vurderingene er som dokument, og hvor lite de drøfter om barnet kan ha tilfredsstillende utbytte i det ordinære opplæringstilbudet som skolen allerede gir. Departementet har imidlertid svart på dette med en **veileder** for prosessen mht spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning. Videre har siste St.m (se under) understreket behovet for at skole og PP-tjeneste sammen med foresatte i størregrad må prøve å holde utviklingen i gang med ulike tiltak før spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning settes inn.

Nordlandsforskning v/Ingrid Fylling understreker i sin siste undersøkelse av landets PP-kontor den store forskjellen på kontorene. (et arbeid bestilt av regjeringen frem til St.m nr 18) Forskjell som er betydelig både i hvordan man er bemannet, kompetanse ved kontoret, organisering av det og prioriteringer i arbeidet. Hun gir kommunene råd om å bestemme seg for hva kontoret skal brukes til, og at det formes etter den kompetansen som er tilstede og etablert. Til PP-kontorene sier hun; *Finn noe og vær stolt av som særpreger dere!*

St.m. nr 18 10/11 Læring og Fellesskap som i løpet av våren skal godkjennes i stortinget foreslår fire hovedoppgaver for PPT i årene fremover;

1. **Å være tilgjengelig og bidra til samarbeid**
2. **Arbeide forebyggende**
3. **Bidra til tidlig innsats i barnehage og skole**
4. **Å være faglig kompetente**

Verdal PPT har siste årene utviklet seg på følgende områder som kan svare på forventninger vi nå får fra regjeringen;

- *Forbedringer av Henvisningsskjema for bedre oppstart og samarbeid i saker*
- *Førhenvisningsarbeid gjennom tidlig kontakt med foresatte og barnehage/skole*
- *Kontaktpersoner i de største barnehagene og ved skolene*
- *Krav til kartleggingsrapporter til foresatte og barnehage/skole 3 mnd etter henvisning*
- *Deltakelse i opplæringsprogrammet Faglig Løft for Ped psyk rådgiver*
- *Bredere test-kompetanse til flere ved kontoret*
- *Etablert BOV (beslutningsorientert veiledning) som veiledningsmetodikk*
- *Sakkyndige vurderinger i stadig bedring*

Når det gjelder kompetanse og organisering fremover står vi nå foran et år med nye ansatte og kanskje kan det gi mulighet i kommunen for en ny og bedre profil?

Vi har i år hatt audiopedagog i engasjement hos oss og ser hva en slik fagkompetanse bidrar med i flere typer saker. Videre har den gjenværende logopeden vår fått prioritere kun logopedoppgaver. Vår sist ansatte har erfaringer fra oppfølging av ungdom gjennom NAV og har fått oppgaver i overgang til videregående og forebyggingen av frafall. En person i en liten stilling er viet spesielt matematikkvansker. Slik kan man også tenke ndg lese- og skrivevanske som er en mer spesifikk bestilling og raskt avklarende arbeid som skolen i større og større grad selv har kompetanse på.

Barnehagene og skolene i Verdal har imidlertid vært svært fornøyd med at de har kontaktpersoner og forventninger om tilgjengelighet, samarbeid og tidlig innsats har også med kjennskap og forutsigbarhet å gjøre. Verdal PPT har så langt forsøkt å svare på dette i vår struktur, og har som sagt fått god tilbakemelding på dette både fra skolene og foresatte.

Mange vet ikke hva Pedagogisk psykologisk tjeneste sin primærtjeneste er, og det er to ganger tidligere i St. meldinger. foreslått at tjenesten kan bortfalle, eller fordeles i den ordinære pedagogiske hverdagen. Heldigvis har forslagene blitt nedstemt etter gode argumenter fra organisasjoner, brukere og PPT selv da utvikling i *skolenorge* ikke bare handler om mer eller mindre spesialundervisning men også GOD SPESIALPEDAGOGIKK. God spesialundervisning er det foreløpig bare en uhildet kommunal instans som kan ivareta slik vi ser det.

PPT er imidlertid skolemyndighetenes tjeneste og vi ønsker oss svært gode råd og støtte for fremtiden.

Verdal 02.03..2012

For avd PPT

Rune Marthinsen
Fagleder